

عنوان مقاله:

بررسی ماهیت وعوامل حقوق وصیت

محل انتشار:

سومین کنفرانس ملی هزاره سوم و علوم انسانی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

مصیب بزی الی - دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران

خلاصه مقاله:

وصیت در لغت به معنای اندرز و نصیحت و آنچه بدان سفارش میکنند، است و در علم حقوق نیز تقریباً به همین معنا به کار میرود. مستنداً به ماده 826 ق.م وصیت تملیکی عبارت است از اینکه کسی عین یا قسمتی را از مال خود برای زمان بعد از فوتش به دیگری مجاناً تملیک کند و وصیت عهدی عبارت است از اینکه شخصی یک یا چند نفر را برای انجام امر یا اموری یا تصرفات دیگری مأمور نماید. در ریشه واژه وصیت و معنای آن اختلاف است برخی از جمله علامه حلی در تذکره و سیدمحمدجواد عاملی در مفتاحالکرامه وصیت را اسم مصدر و مشتق از وصی و به معنی وصل و الحاق میدانند و ارتباط آن را با مفهوم اصطلاحی وصیت از آن جهت میدانند که موصی به وسیله انشای وصیت تصرفات زمان حیات خویش را به تصرفات بعد از مرگ خود متصل میکند. اگرچه برخی آن را مشتق شده از توصیه و به معنای عهد میدانند لیکن به نظر میرسد معنای اولی به مفهوم حقوقی آن نزدیکتر است و حداقل رجحان و برتری نسبت برداشت اول از این واژه این است که جامع افراد وصیت از حیث عهدی و تملیکی است. در استحباب وصیت در دین اسلام تردیدی وجود ندارد، آیات و روایات عدیده‌ای در باب وصیت بیان شده است که جدای از جواز آن، مسلمین را تشویق و ترغیب به وصیت میکند. آیه 180 سوره بقره، آیات 11 و 23 سوره نساء و آیه 106 سوره مائده و... همگی شواهدی هستند دال بر این مدعا. در احکام تکلیفی وصیت بر چهار قسم تقسیم شده است: اول وصیت واجبه، همانند وصیت کردن جهت ادای حقوق واجبه اعم از حقالله و حقالناس، دوم وصیت مستحبیه، همانند وصیت کردن به مال کم. مقصود این است که در وصیت باید به شرایط مالی وراثت نیز توجه کرد از اینرو وصیت را نسبت به مال کم پسندیده‌تر می‌شمارند. اگرچه در فقه وصیت تا ثلث اموال جایز است لیکن توصیه شده است در صورت فقر و تنگدستی بازماندگان وصیت نسبت به ربع یا حتی خمس بهتر است و سوم وصیت حرام، همانند وصیت کردن بر گوشت خوک و یا شراب و... که به جهت حرمت متعلق آن باعث حرمت عمل حقوقی نیز میشود و در آخر نیز وصیت مکروه، همانند وصیت کردن نسبت به مال بسیار که به جهت مذکور مکروه دانسته شده است.

کلمات کلیدی:

وصیت، اندرز، نصیحت، علم حقوق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/812707>

